

Červený kříž u Hynčic

(aneb Na pašerácké stezce)

Z Meziměstí se do Heřmánkovic chodívalo kdysi Heřmánkovickou cestou, která vedla od okraje Ruprechtic přes zalesněný kopec, přes Slatinu a Uhlířské údolí směrem ke kostelu v Heřmánkovicích. Červený kříž se nachází asi 200 metrů nad rybníkem Červeňák právě na této popsané cestě. O historii kříže nechme vyprávět Jirku, spoluautora třetího ze čtyř (dodnes) Červených křížů, jež se na tomto místě postupem času měnily.

Téměř dvoumetrový dřevěný kříž byl před několika lety už pouze torzem kříže, který tu v roce 1985 postavili místní obyvatelé, pánové Jiří Smola se sousedy Fišerem a Novotným. Za tři desítky let udělalo drsné podnebí Javořích hor svoje. Z kříže se zachoval pouze sloupek a půl ramene, červenou barvu už dávno smyl déšť.

Kříž, který před lety se svými přáteli Jirka postavil, byl už třetí v pořadí. Vypráví, jak jej pan Šubrt, co bydlel naproti v kovárně, vzal jednou do lesa. Bylo mu tehdy dvanáct roků, ale vidí to ještě jako dnes. Na místě dnešního kříže stál dřevěný, červený kříž s plechovou maketou Kristova těla (to byl kříž původní a první). Značná část plechu byla již poničená, barvu z poloviny Kristova těla smyl déšť. Pan Šubrt mu vyprávěl, že ten kříž tam stál už moc roků, že ho snad stavěli ještě za časů jeho pradědečka (tedy někdy v 19. století).

Heřmánkovická cesta vedla v 19. století do sousedního Slezska. Používali ji pašeráci k pašování zemědělských produktů a dobytka. Na cestě, v místě, kde dnes stojí kříž, došlo mezi pašeráky a strážníky k přestřelce. Zůstalo prý tehdy na obou stranách několik mrtvých. Na památku této smutné události postavili tehdejší ruprechtičtí obyvatelé dřevěný kříž s plechovou maketou Krista. Natřeli jej červenou barvou, barvou krve a nazvali jej "Červeným křížem" (původní, první). Mnohem později zde ve zdejším regionu prováděli zeměměřiči měření. Kříž s plechovým Kristovým tělem byl již natolik zchátralý, že jej odstranili a na jeho místo postavili obyčejný dřevěný kříž (druhý). Má na této lesní cestě svoji důležitost. Na všech turistických mapách a speciálkách je od poloviny devatenáctého století Červený kříž zakreslen jako památné místo. Druhý kříž, postavený zeměměřiči za moc nestál a za pár let byl rovněž v žalostném stavu. Protože místo Červeného kříže je důležitým výškovým triangulačním bodem, rozhodl se pan Smola se svými přáteli postavit nový. Vyrobil ještě pěknou dřevěnou tabulku s nápisem Červený kříž, aby lidé na rozcestí nesešli z cesty. Kříž (třetí), postavili sedmého července 1985, což bylo shodou okolností památné datum upálení Mistra Jana Husa. Ani si to prý tehdy neuvědomili, byla to zvláštní náhoda. Zhotovili jej během jednoho dne a natřeli opět jasnou červenou barvou. Takovou, jakou měl původní první Červený kříž. V roce 2015 byl však i tento třetí kříž ve špatném stavu.

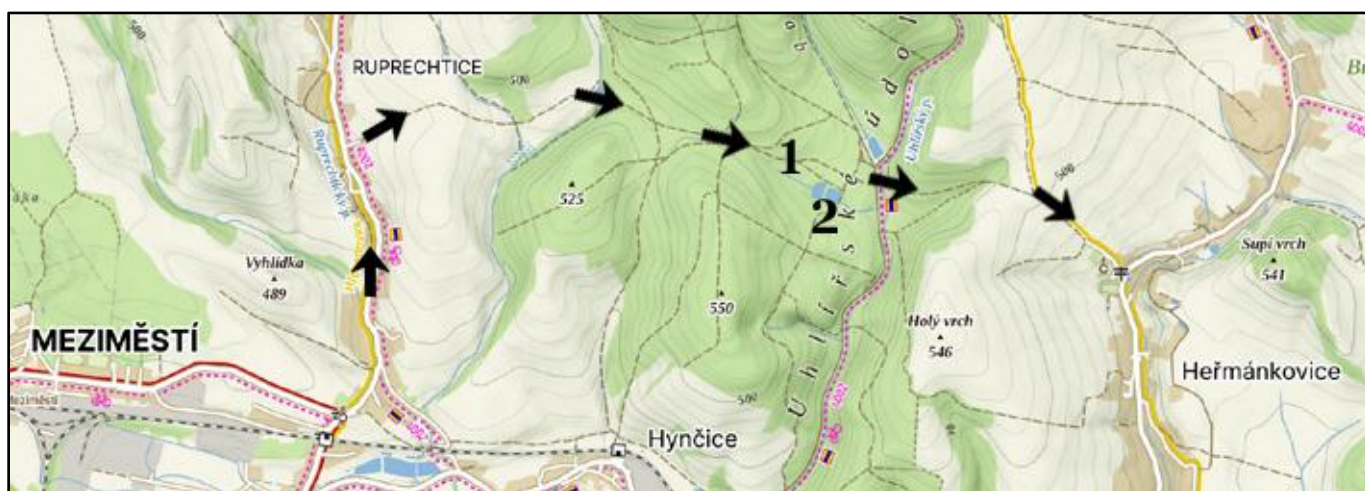
Čtvrtý, a zatím poslední, kříž po prosbách Petra Rathnera nakonec vyrobili místní pánové Hůlka a Šulc (pravděpodobně roku 2015), a nátěry ho opatřil Petr

Rathner. Měděná tabulka na kříži s číslicí 466 označuje nadmořskou výšku. Na zadní straně kříže je vzpomínka na pana Jiřího Smolu (den narození a úmrtí).

Vysvětlivky

- V trigonometrii a elementární geometrii je triangulace způsob zjišťování souřadnic a vzdáleností. Provádí se trigonometrickým výpočtem. Sestrojí se pomyslný trojúhelník, jehož jedna strana je strana již známého jiného trojúhelníku s dvěma koncovými referenčními body a třetím bodem je místo, jehož souřadnice se zjišťuje. Triangulace se nejčastěji užívá pro účely zeměměřičství, geodézie, navigace, metrologie a astrometrie. Při tvorbě map se napřed provádí měření v terénu. Zde se triangulace užívalo proto, že v terénu se snadněji měřil úhel, než vzdálenost. Naměřily se všechny možné úhly, změřilo se několik vzdáleností a všechny ostatní se pak pohodlně doma trigonometricky vypočítávaly, a tím pádem se zjistil triangulační bod.

- 1 - Červený kříž
- 2 - rybník Červeňák (Krvavý)

Milan Škoda (02. 12. 2023)

- průvodce Broumovskem <http://www.milan-skoda.cz/broumovsko.htm>

- facebook <https://www.facebook.com/milan.skoda.9862/>

zdroj: Ruprechtice, červen 2016, Petr Rathner

zdroj: <https://nase.broumovsko.cz/hyde-park/magazin/cervený-kriz>

zdroj: Wikipedie

fotografie: Milan Škoda (březen 2023)